

ĐIỆN ẢNH VIỆT NAM 2017 MỘT NĂM NHÌN LẠI

Năm 2017, ấn tượng rõ nhất của điện ảnh Việt Nam là không có bất cứ bộ phim nào, chính xác hơn, không có bộ phim truyện điện ảnh nào của nhà nước được sản xuất. Trong khi đó các hoạt động điện ảnh tư nhân diễn ra sôi nổi nhộn nhịp: trên dưới 40 đầu phim được “ra lò”, Lễ trao giải Cánh diều vàng và Liên hoan phim lần thứ 20 vẫn diễn ra, các hoạt động giao lưu quốc tế “vào ra” luôn nhộn nhịp... Người có trách nhiệm cao nhất của Cục Điện ảnh sau Liên hoan phim đã có nhận xét: dù sao, để điện ảnh Việt Nam phát triển, vẫn phải tìm cách thế nào để có được sự ăn nhịp giữa điện ảnh nhà nước và điện ảnh tư nhân...

■ TRẦN HÌNH

Đó là ý kiến hoàn toàn chính xác, ít nhất là cho đến thời điểm này. Nhưng việc trước tiên không thể không được nhắc tới, đó là sự kiện ồn ào xung quanh việc cổ phần hóa Hãng phim truyện 1, mà những người trong cuộc cùng Bộ chủ quản Văn hóa, Thông tin và Du lịch đã bàn luận không ngớt trong suốt một năm qua. Khởi phải nói, cái tên Hãng phim truyện 1 đã từng gắn với niềm tự hào và ngưỡng mộ của khán giả yêu điện ảnh Việt Nam từ những năm 60 của thế kỷ trước. Cái tên này đã song hành cùng các tác phẩm điện ảnh bất hủ như Chung một dòng sông, Vĩ tuyến 17, ngày và đêm, Chị Tư Hậu, Con chim vành khuyên, Nổi gió, Bài ca ra trận, Bao giờ cho đến tháng 10, Mùi cỏ cháy..., mà không ít cái tên trong số này đã từng được nhận những giải thưởng danh giá trong nước và quốc tế. Các nghệ sĩ, những người trong cuộc đã bày tỏ “nổi bức xúc” của mình trong nhiều hội thảo, diễn đàn. Nhiều năm qua, không ít người trong số đó, mặc dù vẫn còn tâm huyết và duyên nợ với bộ môn nghệ thuật thứ bảy, nhưng không còn có cơ hội làm phim. Trong khi một cơ sở nghệ thuật lại “bị” cổ phần hóa bởi một công ty “cát, đá, sỏi”, chính xác là Vivaso, công ty vận tải đường thủy Hà Nội. Thực hư chưa rõ thế nào, nhưng hầu hết các “tin đồn” điện ảnh, cả trong và ngoài cuộc, đều không thể hiểu nổi. Hệ quả của việc “cổ phần hóa” phi lý đó đã dẫn đến một hệ quả “đau lòng”: cả một năm qua (và chưa biết đến bao giờ), Hãng phim truyện 1, “anh cả đỏ” của nền điện ảnh Cánh mạng Việt Nam đã không có bất cứ một bộ phim nào được

sản xuất. Việc hãng phim truyện, con chim đầu đàn của điện ảnh dân tộc “bị bỏ rơi” là tốt hay xấu, hay hay dở, ta sẽ bàn sau. Nhưng rõ ràng, một dòng phim chủ lưu không “cho ra lò” bất cứ tác phẩm nào trong suốt cả một năm, khiến người xem không khỏi suy ngẫm. Thực trạng này không chỉ xảy ra với riêng Hãng phim Truyện 1, mà ngay cả với Hãng phim Truyện 2 (trước đây có tên là Giải phóng), địa chỉ đã từng “cho ra lò” những bộ phim “đỉnh đám” như Biệt động Sài Gòn, Cánh đồng hoang, Mùa nước nổi, Ván bài lật ngửa..., cũng trong tình cảnh tương tự. Các nghệ sĩ của hãng, người thì nghỉ ngơi vì quá mệt mỏi, người do tâm huyết hoặc vì miếng cơm manh áo”, thì “chạy số” bên ngoài. Vậy là việc sản xuất phim chủ yếu chỉ do các hãng tư nhân và những nhà làm phim độc lập thực hiện. Chỉ cách đây chưa lâu, vào cuối năm 2014, một “chiến lược phát triển điện ảnh Việt Nam đến năm 2020, tầm nhìn 2030” chính thức được Thủ tướng chính phủ phê duyệt, đã mở ra nhiều hy vọng cho giới yêu thích điện ảnh nước nhà. Vậy mà đã 4 năm trôi qua, mọi tiêu chí đặt ra trong chiến lược phát triển gần như vẫn “án binh bất động”. Tất cả là do nhà nước thiếu kinh phí. Hệ quả tất yếu dẫn đến là: nhà nước không còn sản xuất phim, Liên hoan phim lần thứ 20 tại thành phố Đà Nẵng vừa rồi không có sự tham gia

của dòng phim nhà nước...

Nhưng, dù không có phim nhà nước, hoạt động điện ảnh Việt Nam trong năm qua vẫn sôi nổi, nhộn nhịp. Trước tiên, phải kể đến doanh thu của các phòng vé Việt Nam. Theo ước tính của CGV, tổng doanh thu của phòng vé năm nay là 3.250 tỷ đồng, cao nhất trong lịch sử màn ảnh Việt Nam, tăng 16% so với năm 2016 (2.600 tỷ), trong đó tỉ lệ phim nội địa chiếm khoảng 25% thị phần. Điều ngạc nhiên và bất ngờ hơn, thậm chí doanh thu của phim Việt còn vượt cả phim ngoại nhập. Cụ thể bộ phim Kong – đảo đầu lâu của đạo diễn người Mỹ Jordan Vogt – Robert với doanh thu 150 tỉ đồng tại thị trường Việt Nam tưởng đã được coi là “khủng”, nhưng phim Em chưa 18 của đạo diễn Lê Thanh Sơn còn khủng hơn (khoảng 170 tỉ đồng). Ông Dong Won Kwak – cựu Tổng giám đốc CGV Việt Nam – khẳng định Việt Nam có đủ tiềm năng lọt vào top 5 thị trường lớn thế giới với ưu thế là 92 triệu dân, trong đó dân số trẻ chiếm phần đông. Điều này cho thấy, nền điện ảnh Việt Nam tươi sáng hay ảm đạm, ngày nay không còn phụ thuộc vào yếu tố khán giả nữa. Vấn đề quan trọng nhất là những sản phẩm điện ảnh làm ra của chúng ta có đủ đáp ứng thị hiếu giải trí của người